

Beleidsplan Participatie- wet en WWB maatregelen

Voorschoten, Leidschendam-Voorburg,
Wassenaar

2015 - 2016

Datum: ~~9 september~~ 5 november 2014

Z - 20842/intern 10244

Inhoud

1.	Inleiding	3
2.	Wat willen we bereiken?	3
2.1.	Wettelijke verplichtingen	3
2.2.	Doelstelling	4
2.3.	Subdoelstellingen	4
3.	Samenwerking in de regio	4
3.1.	Inleiding	4
3.2.	Visie op de arbeidsmarkt - concept.....	4
3.3.	Werkgeversbenadering en het Werkgeversservicepunt (WSP)	5
4.	Het oprichten van een Werkbedrijf.....	7
5.	Eén methode om de loonwaarde te meten	8
6.	Een evenwichtige verdeling van de middelen over de doelgroepen	8
6.1.	Schoolverlaters met een arbeidsbeperking	8
6.2.	Wsw en wachtlijst Wsw geïndiceerden	9
6.3.	Nadere categorisering inzet middelen trede 3, 4 en 5	9
7.	Beschut werk nieuwe stijl	10
8.	Loonkostensubsidie.....	12
8.1.	Incidentele loonkostensubsidie (gebaseerd op een vast bedrag).....	12
8.2.	Structurele loonkostensubsidie (gebaseerd op de loonwaarde).....	12
9.	Persoonlijke begeleiding	13
10.	Ondersteuning bij leer-werktrajecten	13
11.	No-riskpolis.....	14
12.	Tegenprestatie	14
13.	Uniformering arbeidsverplichtingen	15
14.	Individuele inkomenstoeslag	17
15.	Individuele studietoelage	17
16.	Financiën	19
16.1.	Samenhang tussen budgetten inkomen (BUIG) en re-integratie	20
16.2.	Extra taken.....	20
16.3.	Lokale impact	20
17.	Consultatie	23
18.	Bijlagen	23
	BIJLAGE 1 – PARTICIPATIELADDER.....	25
	BIJLAGE 2 – UITGAVEN RE-INTEGRATIE T.L.V. PARTICIPATIEBUDGET	26
	BIJLAGE 3 – EXTRA TAKEN DOOR DE INVOERING V/D PARTICIPATIEWET.....	28

1. Inleiding

Voor u ligt het beleidsplan Participatiewet en WWB Maatregelen. Kerngedachte van de nota is samenwerken en het samen doen. We hebben iedereen nodig om de sociale zekerheid in Nederland kwalitatief op een hoog niveau én betaalbaar te houden. Zo werken we samen als drie gemeenten én in de arbeidsmarktregio Zuid-Holland Centraal. We streven naar een zo integraal mogelijke aanpak met de twee andere decentralisaties Jeugdzorg en AWBZ/Wmo. Samen met maatschappelijke partners en werkgevers hebben we een gedeelde verantwoordelijkheid om mensen naar werk of participatie toe te leiden. Mensen die een beroep doen op de sociale zekerheid hebben, samen met de gemeente en andere sociale partners, de verantwoordelijkheid om zoveel mogelijk op eigen kracht onderdeel te zijn van de samenleving. Zo gaan we van een verzorgingsstaat naar een participatiesamenleving. Dit beleidsplan markeert die overgang en laat zien dat dit alleen mogelijk is als alle betrokkenen gezamenlijk hun schouders er onder zetten.

Met ingang van 1 januari 2015 treedt de Participatiewet in werking. De Participatiewet voegt de Wet werk en bijstand (WWB), de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) en een deel van de Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten (Wajong) samen. De Participatiewet moet mensen die nu nog aan de kant staan, meer kansen geven om mee te doen en waar mogelijk zelf in hun levensonderhoud te voorzien. Tegelijk met het inwerking treden van de Participatiewet worden er wijzigingen in de Wet werk en bijstand (WWB) ingevoerd om de bijstand (financieel) houdbaar te houden. Deze wijzigingen hebben onder andere betrekking op het maatregelenregime bij het niet nakomen van verplichtingen. Bovendien wordt van iedereen die een uitkering ontvangt, verwacht dat er een zogenaamde tegenprestatie naar vermogen wordt geleverd.

De Participatiewet is één van de drie decentralisaties, naast de overdracht van de taken Jeugdzorg en AWBZ/Wmo naar de gemeenten. De decentralisaties hebben voor een deel overlap in de doelgroep. Vanuit alle drie de domeinen wordt gewerkt aan het realiseren van gezonde en zelfredzame burgers die meedoen in de samenleving. De leidende principes hierbij zijn; versterken van de eigen kracht, een beroep op wederkerigheid en integraal werken volgens '1 gezin, 1 plan'.

Dit beleidsplan wordt voor twee jaar vastgesteld, 2015 en 2016. Nu de gemeente verantwoordelijk wordt voor deze taken is ervoor gekozen om de beleidsplannen te schrijven met het oog op het implementeren van deze drie wetten. Dit heet de transitiefase. In deze transitiefase zijn een aantal dwarsverbanden benoemd die integraal worden opgepakt. De komende periode gaat de gemeente verdere ervaring opdoen en daar waar nodig innoveren en verbeteren. Dit gebeurt in de transitiefase.

2. Wat willen we bereiken?

Doelstelling van de Participatiewet is om iedereen met arbeidsvermogen toe te leiden naar (bij voorkeur regulier) werk.

2.1. Wettelijke verplichtingen

Voor de arbeidsmarktregio (organiseren):

1. Het oprichten van een Werkbedrijf
2. Eén methode om de loonwaarde te meten

Voor de gemeente (wettelijk vastleggen in het beleidsplan of verordening):

1. Evenwichtige verdeling van middelen over de doelgroepen
2. Beschut werk

3. Loonkostensubsidie
4. Persoonlijke begeleiding
5. Ondersteuning bij leer-werktrajecten
6. No-riskpolis
7. Tegenprestatie
8. Uniformering van de arbeidsverplichtingen
9. Individuele inkomenstoeslag
10. Individuele studietoelage

2.2. Doelstelling

Werk voor alle mensen met arbeidspotentieel, zoveel mogelijk bij reguliere werkgevers.
Tenminste 25% van de uitstroom gaat naar regulier werk¹.

2.3. Subdoelstellingen

1. De gemeente stimuleert inwoners waar nodig om zelfstandig in het eigen inkomen te voorzien. Het betreft toeleiding naar werk en het vergroten van kansen op de arbeidsmarkt.
2. De gemeente ondersteunt inwoners die niet in hun eigen inkomen kunnen voorzien.
3. Er is extra aandacht voor de inzetbaarheid van mensen met een arbeidsbeperking.
4. De gemeente faciliteert voor inwoners met een laag inkomen participatiemogelijkheden.

De volgende documenten liggen aan de basis van dit beleidsplan:

De Gezamenlijke kadernota 3D: is [hier](#) te downloaden.

De Richtinggevende uitspraken Integraal Stappenplan 3D zijn [hier](#) te downloaden.

De Contourennota Inzet middelen Participatiebudget 2012-2015 is [hier](#) te downloaden.

3. Samenwerking in de regio

3.1. Inleiding

De arbeidsmarktontwikkelingen zijn nog steeds niet erg gunstig. Het werkloosheidspercentage is hoog en neemt nog steeds toe. De arbeidsmarkt beperkt zich niet tot een individuele gemeente. Regionaal werken we samen binnen de arbeidsmarktregio Zuid-Holland Centraal². Dit wil niet zeggen dat we ons opsluiten binnen de muren van deze arbeidsmarktregio. Zuid-Holland Centraal grenst aan een aantal andere regio's, Haaglanden, Leiden en Rotterdam. Met deze regio's onderhouden we actief contact en waar mogelijk wordt de samenwerking versterkt. In dit hoofdstuk wordt ook de visie op de arbeidsmarkt beschreven. Zo wordt gehoor gegeven aan de motie van de raad van Leidschendam-Voorburg³, welke ook relevant is voor Voorschoten en Wassenaar.

3.2. Visie op de arbeidsmarkt - concept

De gemeenten leveren, ondanks moeilijke economische omstandigheden en teruglopende rijksmiddelen, een maximale inspanning om samen met ondernemers en andere werkgevers, regionale partners en maatschappelijke organisaties het functioneren van de arbeidsmarkt te verbeteren. De

¹ Er zitten grote verschillen tussen de in- en uitstroom per arbeidsmarktregio. De relatieve instroom in 2012 varieert tussen de 26 en de 46% van het bestand, de uitstroom varieert tussen de 24 en de 37%. Regio's met een lage instroom, hebben over het algemeen ook een lage uitstroom. En andersom: regio's met een hoge instroom, hebben ook vaker een hoge uitstroom.

² Gemeenten in de arbeidsmarktregio Zuid-Holland Centraal: Zoetermeer, Lansingerland, Pijnacker-Nootdorp, Leidschendam-Voorburg, Voorschoten en Wassenaar

³ Motie: Opnemen van (visie op) rol (lokale) arbeidsmarkt in beleidsplan Participatiewet (Verseonnr. 1148772)

komende jaren hebben wij daarom veel aandacht voor de versterking van de lokale economie en spannen we ons in om bedrijven binnen de gemeenten te behouden en om bedrijven actief aan te trekken die passen bij de verschillende karakters van onze gemeenten. Zo wordt de werkgelegenheid bevorderd en worden mensen duurzaam aan het werk geholpen. Werkgevers en bedrijven zijn partners in een gezamenlijke aanpak van (maatschappelijk) ondernemen. Degenen die al afhankelijk zijn van een uitkering begeleiden we via de snelste en kortste weg naar werk. Voor degenen met een te grote afstand tot de arbeidsmarkt zoeken we naar mogelijkheden om te blijven participeren in de samenleving. Uitkeringsgerechtigden zijn, vanuit deze visie, geen afhankelijke burgers, maar werkzoekenden die (waar nodig) op onze steun kunnen rekenen.

De rolverdeling met de sociale werkvoorziening is hierbij als volgt. De huidige sociale werkvoorzieningen waarmee onze gemeenten samenwerken (hoofdzakelijk De Zijl Bedrijven, Maregroep en Dienst Sociale Werkvoorziening Rijswijk e.o.) blijven verantwoordelijk voor beschut werk voor de huidige doelgroep met een indicatie Wsw, die haar rechten behoudt. Afdeling Werk & Inkomen is verantwoordelijk voor de re-integratie van de nieuwe doelgroep, waaronder arbeidsgehandicapten, die instroomt in de Participatiewet. Met de SW-bedrijven wordt de werkgeversbenadering voor de doelgroep aan de onderkant van de arbeidsmarkt zoveel mogelijk afgestemd, zodat een integrale benadering plaatsvindt.

Vervolgstappen

De concept-visie wordt afgestemd in de arbeidsmarktregio Zuid-Holland Centraal, met de betrokken SW-bedrijven, het UWV en het bedrijfsleven.

Wat doen we in de arbeidsmarktregio

Een aantal onderdelen in dit beleidsplan moet wettelijk verplicht in de arbeidsmarktregio worden geregeld, bijvoorbeeld het Werkbedrijf en de methode om de loonwaarde te bepalen. Naast de wettelijk verplichte onderwerpen is er op andere punten afgesproken deze, waar mogelijk, regionaal vorm te geven binnen de arbeidsmarktregio Zuid-Holland Centraal of op het niveau van het Regionaal Platform Arbeidsmarktbeleid (RPA) met 11 gemeenten⁴. Het gaat dan bijvoorbeeld om onderwerpen als kennisoverdracht van het UWV in het kader van de schoolverlaters met een arbeidsbeperking, samenhang beschut werk met arbeidsmatige dagbesteding, opstellen van beleidsplannen, verordeningen en implementatieplannen.

- Instemmen met de conceptvisie op de arbeidsmarkt en deze inbrengen in de arbeidsmarktregio Zuid-Holland Centraal en bij overige betrokkenen.

3.3. *Werkgeversbenadering en het Werkgeversservicepunt (WSP)*

Een belangrijke kerntaak van gemeenten is het ondersteunen van inwoners bij de kortste weg naar werk. Een adequate werkgeversbenadering is daarvoor vereist. In het verleden stond de cliënt centraal; er werd gekeken naar wat een cliënt aan werkzaamheden zou kunnen verrichten en daar werd een werkgever of een vacature voor gezocht (aanbodgericht). We hebben al enige tijd te maken met een zwakke arbeidsmarkt, dit betekent dat er sprake is van een groeiend aantal werklozen en een dalend aantal vacatures. Hierdoor is het nodig dat de aanpak veel meer gericht is op de vraag van werkgevers en een goede match met de talenten en capaciteiten van de werkzoekenden.

⁴ Naast de gemeenten in Zuid-Holland Centraal ook Den Haag, Delft, Rijswijk, Westland en Midden Delfland

de. Dit vraagt van gemeenten en de medewerkers een marktgerichte houding, een netwerk van ondernemers en een beter inzicht in de capaciteiten van werkzoekenden. Deze omslag is in 2013 in gang gezet zowel in regionaal als in lokaal verband. In Leidschendam-Voorburg kon daarbij worden voortgebouwd op de reeds ingeslagen weg met het Platform Economie, Onderwijs en Arbeidsmarkt. In Wassenaar gebeurt dit in het Economisch Overleg Wassenaar (EOW) en voor Voorschoten in het Economisch Overleg Voorschoten (EOV). De werkgeversbenadering in Voorschoten en Wassenaar is relatief gezien nieuw en er is extra investering nodig om dit netwerk vorm te geven en uit te breiden. De mogelijkheden om tot één sociaal economische agenda te komen, worden in 2015 onderzocht. Hierbij is aandacht voor de unieke eigenschappen van de dorpen en lokale inbedding.

Het Werkgeversservicepunt (WSP) is gestart in 2013. Het WSP gaat uit van een regionale werkgeversbenadering. Uitgangspunt hierbij is het ontzorgen van de werkgevers, aangezien werkgevers de belangrijkste partner zijn als het gaat om het realiseren van uitstroom uit de uitkering. Op dit moment loopt er een onderzoek naar de verschillende werkprocessen in de gemeenten in de arbeidsmarktregio Zuid-Holland Centraal en het doel is om te komen tot een gezamenlijk dienstverleningsconcept.

Er zijn met ingang van 2012 voor de duur van 2,5 jaar door de raad van Leidschendam-Voorburg middelen vrijgemaakt, namelijk € 60.000, om het WSP te ontwikkelen. Doel van het WSP is bij aanvang in 2013 als volgt geformuleerd:

- Het zorgen voor een samenhangende werkgeversbenadering in afstemming met het UWV en de omliggende gemeenten, zodat ondernemers en andere werkgevers op een eenduidige wijze in aanraking komen met de kansen om mensen vanuit een uitkeringssituatie in dienst te nemen.
- Het formeren van een groep van minimaal 25 ambassadeurs van het sociaal ondernemerschap onder de lokale werkgevers, die niet alleen zelf het goede voorbeeld geven, maar ook bereid zijn om collega ondernemers te bewegen om invulling te geven aan sociaal ondernemerschap door mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt een kans te geven binnen het eigen bedrijf.
- Het op een gecoördineerde wijze ondersteunen van (startende) ondernemers bij het opbouwen van hun bedrijf.

Inmiddels zijn de volgende resultaten geboekt door het WSP (tot mei 2014):

- Het aantal ambassadeurs is uitgebreid naar 49.
- Het totaal aantal vacatures via het WSP is opgelopen tot 209, waarvan 53 stageplaatsen.
- Het totaal aantal plaatsingen bedroeg 74, waarvan 7 stageplaatsen.
- Nu in behandeling 52 plaatsingen.

Om het WSP te continueren en naar een volgend niveau te brengen zijn extra middelen nodig. De kosten hiervoor worden geschat op € 60.000 voor de drie gemeenten per jaar. Het gaat dan om het inzetten van formatie. Kosten voor de voortzetting van het WSP worden meegenomen in de begroting. Het voorstel is om deze volgens de afgesproken verdeelsleutel te verrekenen over de drie gemeenten.

4. Het oprichten van een Werkbedrijf

In het Sociaal Akkoord is afgesproken, dat sociale partners en gemeenten in elke arbeidsmarktregio een 'Werkbedrijf' oprichten⁵. Om dit in goede banen te leiden is landelijk een Werkkamer opgericht. In de Werkkamer zitten afgevaardigden van Vereniging Nederlands Gemeenten (VNG) en de Stichting van de Arbeid. Het Werkbedrijf vormt de verbindende schakel tussen mensen met een arbeidsbeperking en werkgevers. Het realiseren van de in het Sociaal Akkoord afgesproken 125.000 extra (garantie)banen in 2026 voor mensen met een arbeidsbeperking is de belangrijkste opgave van de regionale Werkbedrijven. De garantiebanen staan tot en met 2017 met voorrang open voor Wajongers, personen op de Wsw wachtlijst en schoolverlaters met een arbeidsbeperking.

De Werkkamer heeft een indicatieve verdeling van garantiebanen naar regio's en sectoren tot en met 2016 afgegeven. Hierbij is uitgegaan van de werkgelegenheid in de arbeidsmarktregio's, gecorrigeerd met het aantal Wajongers en de werkloosheid. Hoe meer Wajongers aanwezig zijn in een regio, hoe groter de kans dat er geschikte kandidaten zijn. Voor de arbeidsmarktregio Zuid-Holland Centraal betekent dit dat er tot en met 2016 in de marktsector 205 garantiebanen en bij de overheids- en onderwijssectoren 60 garantiebanen ingevuld moeten worden. Het voorstel is om deze banen voor de arbeidsmarktregio niet per gemeente op te delen, maar in het kader van een gezamenlijke aanpak en werkgeverbenadering, deze opdracht als één inspanning te bezien.

Garantiebanen Zuid-Holland Centraal afgezet tegen het landelijke

	Markt – tot en met 2016	Overheid – tot en met 2016
Landelijk	14.000	6.500
Zuid-Holland Centraal	205	60

De afspraken uit het Sociaal Akkoord hebben ook consequenties voor onze drie gemeenten als werkgever. De gemeente onderzoekt op welke wijze de garantiebanen in de gemeente gerealiseerd worden. Onderstaande tabel laat zien om hoeveel banen voor arbeidsbeperkten het gaat in 2014:

Garantiebanen bij gemeenten

Gemeente ambtenaren	fte	Te realiseren fte per jaar
Landelijk	144.492	443
Leidschendam-Voorburg	604	1,86 (0.42 %)
Duivenvoorde	355	0,87 (0.245 %)

Op dit moment wordt volop nagedacht hoe het Werkbedrijf van de arbeidsmarktregio Zuid-Holland Centraal vormgegeven moet worden. Er zijn uitgangspunten vastgesteld in maart 2014. Vooral wordt gekozen voor een bestuurlijke tafel met wethouders, vertegenwoordigers van vakbonden, werkgevers en het onderwijs. Het is een groeimodel, waarbij gestart wordt met de wettelijke opgedragen taken, namelijk de invulling van de garantiebanen.

⁵ Onderdeel van de Invoeringswet Participatiewet is een nieuw artikel opgenomen voor de Wet structuur uitvoeringsorganisatie Werk en Inkomen (SUWI) – dit artikel 10a luidt Regionale samenwerking in toeleiding naar werk en verankert de vorming van 35 regionale Werkbedrijven.

- Instemmen met het voorstel om het realiseren van garantiebannen als één inspanning voor de gehele arbeidsmarktregio (Zuid-Holland Centraal) te zien.

5. Eén methode om de loonwaarde te meten

In de 35 regionale Werkbedrijven moeten gemeenten, sociale partners en het UWV een keuze maken voor de methodiek waarmee de loonwaarde op de werkplek kan worden vastgesteld. Door deze keuze vast te leggen in de gemeentelijke verordening is de gemeente transparant naar haar burgers en werkgevers over de manier waarop de loonwaarde op de werkplek in de praktijk vastgesteld wordt. In de Werkkamer is gesproken over de eisen waaraan de loonwaardebepaling moet voldoen. De partijen in het regionale Werkbedrijf moeten tot een keuze komen voor één methodiek die regionaal wordt toegepast. De arbeidsmarktregio Zuid-Holland Centraal is samen met de arbeidsmarktregio Haaglanden de voorwaarden aan het opstellen waaraan de loonwaardebepaling moet voldoen. In de verordening loonkostensubsidie is voor wat betreft de vaststelling van de loonwaarde vooralsnog de modelbepaling overgenomen (artikel 2 van de verordening loonkostensubsidie).

- Instemmen met de verordening loonkostensubsidie Participatiewet .

6. Een evenwichtige verdeling van de middelen over de doelgroepen

Door invoering van de Participatiewet verandert de doelgroep van de gemeente. Personen die voorheen onder de reikwijdte van de Wsw en de Wajong vielen, kunnen in de toekomst een beroep doen op ondersteuning vanuit de gemeente. Dit betekent dat naast de instroom van mensen die het einde van de werkloosheidsuitkering hebben bereikt, ook meer mensen met fysieke, verstandelijk en psychische beperkingen tot het bestand gaan behoren. Naar verwachting bestaat de doelgroep van de Participatiewet eind 2015 uit ongeveer 2.900 personen voor de drie gemeenten in totaal⁶. In de re-integratieverordening zal worden vastgelegd onder welke voorwaarden iemand in aanmerking komt voor een re-integratievoorziening⁷.

6.1. Schoolverlaters met een arbeidsbeperking⁸

Een specifieke doelgroep die aandacht verdient, zijn de schoolverlaters met een arbeidsbeperking. Op dit moment behoren zij niet tot de doelgroep van de gemeente, tot 1 januari 2015 is het UWV verantwoordelijk voor deze groep. Schoolverlaters met een arbeidsbeperking behoren landelijk tot de prioritaire doelgroep van de garantiebannen. Het UWV is preventief bezig met een sluitende aanpak van onderwijs naar arbeidsmarkt. Op praktijkscholen en scholen voor speciaal voortgezet onderwijs maken zij deel uit van een integraal team die gezamenlijk een plan opstellen voor jongeren met een arbeidsbeperking. In het kader van preventie wordt onderzocht hoe de taken van het UWV voor deze groep kunnen worden voortgezet onder verantwoordelijkheid van de gemeente.

- Instemmen met het integraal onderzoeken hoe we preventief schoolverlaters met een arbeidsbeperking die op eigen kracht niet in staat zijn werk te vinden – kunnen ondersteunen.

⁶ In maart 2014 is een uitgebreide Doelgroep inventarisatie Participatiewet 2015 gemaakt (zie bijlage).

⁷ Artikel 8a lid 2a van de Participatiewet

⁸ Het gaat hier met name om de doelgroep die voorheen onder de reikwijdte van de Wajong zouden vallen.

6.2. Wsw en wachtlijst Wsw geïndiceerden

Als op 1 januari 2015 de Participatiewet van kracht gaat, stopt de nieuwe instroom in de Wsw. Mensen met een Wsw indicatie die op dat moment op de wachtlijst staan voor een Wsw-dienstverband, behoren tot de doelgroep van de Participatiewet. In de drie gemeenten staan 47 personen op een Wsw wachtlijst (cijfers eind 2013).

Personen met een Wsw-indicatie die op 31 december 2014 op een Wsw wachtlijst staan, behoren landelijk tot de prioritaire doelgroep van de garantiebannen. Het voorstel is om deze prioritering als gemeente over te nemen. Dit betekent dat de gemeentelijke instrumenten gericht op re-integratie ter ondersteuning kunnen worden ingezet.

- Instemmen met het investeren (door middel van het inzetten van re-integratievoorzieningen) in personen die op 31 december 2014 op de wachtlijst Wsw staan.

6.3. Nadere categorisering inzet middelen trede 3, 4 en 5

Aan de hand van de participatieladder⁹ wordt de afstand van iemand tot de arbeidsmarkt gemeten. Personen vanaf trede 3 beschikken over arbeidspotentieel. Deze mensen worden door de gemeente op weg naar werk begeleid vanuit het participatiebudget. Voor personen op de onderste treden is dit nog een stap te ver en worden voorzieningen ingezet voor activering in de samenleving. De re-integratiemiddelen zijn niet toereikend genoeg, daarom is er een categorisering voor de inzet van middelen aangebracht, waarbij wel geborgd wordt dat er een evenwichtige verdeling tussen de doelgroepen is.

"We blijven investeren in ..."	• Gemotiveerde Participatiewet-uitkeringsgerechtigden met perspectief op werk die het niet op eigen kracht redden • Jongeren • Mensen die een indicatie hebben van het UWV om in aanmerking te komen voor een garantiebaan • WW'ers in de laatste vier maanden van de WW uitkering • Niet uitkeringsgerechtigden (nug'ers) met perspectief op werk voor wie een taalvoorziening nodig is • Multi-probleem gezinnen (via bv. het Meldpunt Bezorgd) • Personen die voorheen op de wachtlijst Wsw stonden • Personen in een Wsw-dienstbetrekking Binnen deze categorie hebben we extra aandacht voor: • Mensen met psychische, fysieke en/of verstandelijke beperkingen • Participatiewet-uitkeringsgerechtigden 45+ met perspectief op werk • Schoolverlaters met een arbeidsbeperking die op eigen kracht niet aan het werk komen
"We investeren alleen als er geld voor is"	• Gemotiveerde Participatiewet-uitkeringsgerechtigden zonder een actueel perspectief op werk • Nug'ers met perspectief op werk
"Eerst handhaven, dan..."	• Niet gemotiveerde Participatiewet-uitkeringsgerechtigden met een re-integratieplicht
"We investeren niet (meer) in"	• Mensen met perspectief op werk die het op eigen kracht redden • Nug'ers zonder een actueel perspectief op werk

⁹ Zie bijlage

- Instemmen met de nadere categorisering van mensen die in aanmerking komen voor de inzet van re-integratiemiddelen.

7. Beschut werk nieuwe stijl

Beschut werk nieuwe stijl onder de Participatiewet is een nieuwe voorziening¹⁰, die niet verward moet worden met de huidige voorziening in de SW-bedrijven. Gemeenten hebben de beleidsvrijheid om te beslissen of en op welke manier beschut werk nieuwe stijl wordt aangeboden. Bij beschut werk nieuwe stijl moet er sprake zijn van een arbeidsovereenkomst met de gemeente als werkgever (rechtstreeks of via een BV, NV of stichting) en de beloning moet minimaal het wettelijk minimumloon zijn. Als beschut plaats vindt bij een reguliere werkgever, geldt de CAO van deze werkgever, ondanks het arbeidscontract met de gemeente.

Per 1 januari 2015 worden gemeenten ook verantwoordelijk voor arbeidsmatige dagbesteding (Wmo). Arbeidsmatige dagbesteding lijkt op beschut werk. Het gaat om hetzelfde soort werk, bijvoorbeeld fabrieksmatige werkzaamheden, werk in de horeca, catering en in het groen (kas of kinderboerderij). Er is sprake van overlap in activiteiten, doelgroepen en infrastructuur, maar er zijn ook verschillen. Voor arbeidsmatige dagbesteding, wordt afhankelijk van het inkomen, een vergoeding gevraagd, het is vrijblijvend en je krijgt een (medische) indicatie. Bij beschut werk ontvang je een inkomen, het is niet vrijblijvend en je wordt geselecteerd door de gemeente.

Nu de gemeenten voor beide velden verantwoordelijk worden, kan gestuurd worden op een optimale omvang van de infrastructuur, begeleiding en vervoer. Door de gemeentelijke toegang tot (arbeidsmatige) dagbesteding en vormen van beschut, begeleid of ondersteund werk in samenhang te organiseren kan een goede afweging gemaakt worden met betrekking tot de meest passende voorziening voor de betreffende inwoner.

Opbouw en omvang

Landelijk wordt uitgegaan van uiteindelijk 30.000 plekken beschut werk nieuwe stijl, maar dat is pas rond 2040. Toegerekend naar Voorschoten, Leidschendam-Voorburg en Wassenaar gaat het om ca. 16 plekken in 2018 en 84 plekken in 2040. Meer of minder plekken sluit de wet echter niet uit. In onderstaande tabel is het volume beschut werk nieuwe stijl toegerekend op basis van de SW taakstellingen 2014. Uitgaande van het landelijke verwachte aantal van 30.000 plekken structureel.

Volume beschut werk nieuwe stijl (fte)

	2015	2016	2017	2018	Structureel
Landelijk	800	2500	4200	5800	30.000
L-V, VS, WS*	2	7	12	16	84

* 0.28 % aandeel in landelijk volume

Uit de Doelgroep inventarisatie Participatiewet blijkt dat de nieuwe instroom naar aanleiding van de veranderingen in de Wajong ca. 46 personen bedraagt in 2015. De wachtlijst WSW bedraagt voor de drie gemeenten samen 47 personen. In totaal gaat het wat betreft nieuwe instroom dus om 93

¹⁰ Artikel 8a lid 1e en 10b lid 4 Participatiewet

arbeidsgehandicapten. De inschatting is dat ongeveer een derde van deze mensen een loonwaarde van 30 tot 50 procent heeft: rond de 30 personen. De omvang van de voorziening beschut werk nieuwe stijl is in de eerste jaren dus lang niet voldoende voor de grootte van de potentiële doelgroep. Wel kunnen de huidige voorzieningen, zowel re-integratie als participatie, voor deze doelgroep worden ingezet.

Conclusie

Er zijn nog een aantal onduidelijkheden met betrekking tot de voorziening beschut werk nieuwe stijl. Helder is wel dat het een dure voorziening betreft voor een beperkt aantal mensen. De doelgroep arbeidsbeperkten met een grote afstand tot de arbeidsmarkt is veel groter dan het aantal mogelijke plaatsen beschut werk nieuwe stijl op basis van de landelijke financiële middelen. Bovendien is er overlap met arbeidsmatige dagbesteding. Voorgesteld wordt daarom in de transitiefase nog geen besluit te nemen over de inzet van deze voorziening, maar deze wel verder te onderzoeken. Bij marktpartijen wordt de vraag neergelegd om tot een integraal aanbod voor de doelgroep (Wmo/Participatiewet) met een lage loonwaarde te komen. Eindoordeel zou kunnen zijn dat er andere vormen mogelijk zijn. In dat geval hoeft de voorziening beschut werk nieuwe stijl niet te worden ingezet. De eventuele keuze voor deze voorziening wordt hiermee onderdeel van de transformatie in het sociaal domein.

- De transitiefase te benutten om de formele voorziening beschut werk nieuwe stijl verder te onderzoeken en onderdeel uit te laten maken van de transformatie in het sociaal domein.
- In samenwerking met marktpartijen te onderzoeken om tot een integraal aanbod voor de doelgroep (WMO/Participatiewet) met een lage loonwaarde te komen.

8. Loonkostensubsidie

Een substantieel deel van de doelgroep Participatiewet is niet in staat 100 procent van het wettelijk minimumloon te verdienen. Dit kan worden veroorzaakt doordat iemand fysieke, verstandelijke en/of psychische beperkingen heeft, maar het kan ook gaan om mensen die langdurig niet gewerkt hebben en al lange tijd in de bijstand zitten. Voor personen die niet in staat zijn het wettelijk minimumloon te verdienen, kan de gemeente loonkostensubsidie inzetten¹¹. Dit moet helpen om de kansen op de arbeidsmarkt voor deze personen te vergroten. Er zijn twee verschillende vormen van loonkostensubsidie, namelijk incidentele loonkostensubsidie gebaseerd op een vast bedrag of structurele loonkostensubsidie gebaseerd op de loonwaarde.

8.1. Incidentele loonkostensubsidie – Werkgeverscheque (gebaseerd op een vast bedrag)

Loonkostensubsidie (werkgeverscheque) gebaseerd op een vast bedrag wordt in principe voor maximaal een jaar ingezet. Deze vorm van loonkostensubsidie is geschikt voor iemand die tijdelijk een lagere loonwaarde heeft bijvoorbeeld doordat iemand langdurig niet heeft gewerkt. In december 2012 is met de vaststelling van de contourennota in de drie gemeenten het verstrekken van loonkostensubsidie op basis van een vast bedrag uit het Participatiebudget afgeschaft.

In de arbeidsmarktregio wordt echter nog volop met loonkostensubsidies op basis van vaste bedragen gewerkt. Dit heeft als negatief effect voor onze drie gemeenten dat het aantal plaatsingen achterblijft. Voor een transparante benadering naar werkgevers is het noodzakelijk dat we met één regionale toolbox komen en de voorzieningen qua inzet en bedrag gelijk trekken. Omdat twee vormen van loonkostensubsidie voor werkgevers verwarring oplevert, wordt voorgesteld om de term werkgeverscheque te hanteren in plaats van incidentele loonkostensubsidie.

Het voorstel is om loonkostensubsidies (werkgeverscheques) gebaseerd op een vast bedrag mogelijk te maken. En in lijn met de regio¹² dezelfde bedragen te hanteren en deze vast te leggen in beleidsregels.

8.2. Structurele loonkostensubsidie (gebaseerd op de loonwaarde)

Structurele loonkostensubsidie is geschikt voor personen met een blijvend lage loonwaarde, bijvoorbeeld door fysieke, verstandelijke of psychische beperkingen. De werkgever wordt zo gecompenseerd voor de arbeidsbeperking. Uitgaande van de norm voor een alleenstaande ligt het omslagpunt rond de 50 procent. De consulent bepaalt aan de hand van de individuele situatie van de cliënt en zijn eventuele doorgroeimogelijkheden of het inzetten van deze vorm van loonkostensubsidie (op termijn) rendabel is.

Indicatie gevolgen WWB norm in relatie tot de loonwaarde

Huishouden	Wettelijk minimum loon bij 36 uur	WWB norm	Omslagpunt loonwaarde *
Alleenstaande	24.000	11.400	52%

* Bij het genoemde percentage loonwaarde is de te verstrekken loonkostensubsidie gelijk aan de bespaarde uitkering

Uitgangspunten

¹¹ Artikel 8a lid 2b en artikel 10d Participatiewet

¹² Regio Haaglanden en Zuid-Holland Centraal hebben de bedragen voor loonkostensubsidie gelijk getrokken

Structurele loonkostensubsidie wordt vanuit het uitkeringsbudget (BUIG) bekostigd. Bij wet is geregeld dat hier een verordening voor wordt opgesteld. Uit de BUIG mogen, naast uitkeringen, ook salariskosten en werkgeverslasten worden betaald. Het voorstel is daarom om beide vormen van loonkostensubsidie uit de BUIG te betalen, omdat incidentele loonkostensubsidie (werkgeverscheque) ook een compensatie in salariskosten is.

Vanuit financieel oogpunt wordt loonkostensubsidie ingezet, wanneer de loonkostensubsidie lager of gelijk is aan de hoogte van de anders te verstrekken uitkering. Dit is afhankelijk van de loonwaarde en leefsituatie.

- Instemmen met de inzet van twee soorten loonkostensubsidie en deze opnemen in de verordeningen (incidentele loonkostensubsidie (werkgeverscheque) in de re-integratieverordening en structurele loonkostensubsidie in de verordening loonkostensubsidie).
- Instemmen met het uitgangspunt dat de te verstrekken loonkostensubsidie in principe lager of gelijk is aan de te besparen uitkering.
- Instemmen met het verstrekken van beide vormen van loonkostensubsidie uit het uitkeringsbudget (BUIG).

9. Persoonlijke begeleiding

De gemeente kan verschillende voorzieningen inzetten om re-integratie naar de arbeidsmarkt en deelname aan de samenleving te bevorderen. Het gaat dan bijvoorbeeld om de inzet van persoonlijke begeleiding¹³, veelal een jobcoach. Op zich is deze voorziening niet nieuw en wordt ook al ingezet bij huidige WWB uitkeringsgerechtigden. Naar verwachting wordt door de instroom van schoolverlaters met een arbeidsbeperking een groter beroep gedaan op deze voorziening. Vanuit de Participatiewet wordt er daarom extra aandacht op gevestigd¹⁴. Er worden extra middelen voor begeleidingskosten toegevoegd. In artikel 11 van de re-integratieverordening is deze voorziening opgenomen.

Achtergrondinformatie Wajong: van de Wajongers die al bij een reguliere werkgever werken heeft momenteel 60% ondersteuning nodig bij het werk, waarbij een jobcoach het meeste voorkomt. Van de Wsw groep kan ongeveer een derde deel aan het werk met individuele detachering of begeleid werken.

- Instemmen met de inzet van persoonlijke begeleiding en deze voorziening vastleggen in de re-integratieverordening.

10. Ondersteuning bij leer-werktrajecten

Specifiek voor jongeren is de voorziening ondersteuning bij leer-werktrajecten¹⁵ inzetbaar. Het gaat dan om jongeren van 16 of 17 jaar oud die dreigen uit te vallen uit school, maar door middel van een leer-werktraject alsnog een startkwalificatie kunnen behalen. Deze voorziening kan ook ingezet worden bij jongeren van 18 tot 27 jaar die door een leer-werktraject alsnog een startkwalificatie kunnen behalen. Het is belangrijk dat jongeren middels een startkwalificatie een betere en

¹³ Artikel 10da Participatiewet

¹⁵ Artikel 10f Participatiewet

duurzamere positie op de arbeidsmarkt verkrijgen. Voorstel is om deze voorziening in de verordening op te nemen.

- Instemmen met de inzet van ondersteuning bij leer-werktrajecten en deze voorziening vastleggen in de re-integratieverordening.

11. No-riskpolis

De no-riskpolis¹⁶ is een belangrijke voorziening om aarzelingen bij werkgevers weg te nemen bij het in dienst nemen van mensen met een arbeidsbeperking. Het is een verzekering waarbij de werkgever compensatie ontvangt voor de loonkosten, wanneer een werknemer met arbeidsbeperkingen ziek wordt. Dit is bijvoorbeeld aan de orde bij ziekte van een werknemer die structurele arbeidsbeperkingen heeft en/of voor wie de werkgever een structurele loonkostensubsidie ontvangt. In de verordening moet vastgesteld worden voor welke vergoedingen een werkgever in aanmerking komt bij ziekte van een werknemer. In artikel 12 van de re-integratieverordening is deze voorziening opgenomen.

- Instemmen met de inzet van de no-riskpolis en deze voorziening vastleggen in de re-integratieverordening.

12. Tegenprestatie

Aan personen op trede 2 en 3 van de participatieladder, die niet aan een ander traject deelnemen, wordt binnen onze drie gemeenten een tegenprestatie gevraagd. Door middel van de tegenprestatie doen uitkeringsgerechtigden iets terug voor de maatschappij in ruil voor het recht op een uitkering. Vrijwilligerswerk van een bepaalde inhoud en omvang mag gelden als tegenprestatie evenals mantelzorg. In individuele gevallen kan iemand worden vrijgesteld worden van de tegenprestatie. Gemeenten moeten met ingang van 1 januari 2015 verplicht de tegenprestatie opnemen in beleid¹⁷.

In de gemeenten Voorschoten en Leidschendam-Voorburg wordt in de vorm van een pilot al ervaring opgedaan met de tegenprestatie (sinds juli 2013). In Wassenaar is een coach sociale activering actief die vergelijkbare werkzaamheden verricht. Uit een eerste evaluatie blijkt dat zowel de betrokken uitkeringsgerechtigden als de betrokken maatschappelijke organisaties positief zijn over de tegenprestatie in de huidige vorm. De kandidaten vinden de taken die zij doen leuk en krijgen hiervoor waardering. De organisaties beoordelen de taken die de kandidaten uitvoeren ook als nuttig.

Voorbeelden tegenprestatie

Bij een welzijnsorganisatie in Leidschendam verrichten uitkeringsgerechtigden allerlei werkzaamheden. Er wordt bijvoorbeeld geholpen met het uitserveren van eten, tafels dekken, het helpen in de keuken en bewoners begeleiden naar een activiteit. Bij een kinderdagverblijf/peuterspeelzaal in Voorburg wordt meegeholpen met knutselen en het doen van spelletjes. Bij het zwembad in Voorschoten worden onderhoudsklusjes verricht en ervoor gezorgd dat de directe

¹⁶ Artikel 8a lid 2b Participatiewet

¹⁷ Artikel 8a lid 1b en artikel 9 Participatiewet

omgeving bij het zwembad papierenloos gehouden wordt. In Wassenaar worden kandidaten bemiddeld naar vrijwilligerswerk.

Het voorstel is om op de ingeslagen weg voort te gaan. De doelgroep betreft in totaal ongeveer 400 cliënten in de drie gemeenten samen (huidig bestand).

Inmiddels is de tegenprestatie van een bevoegdheid van het college veranderd in een verplichting van de raad om dit onderwerp in een verordening vast te leggen. Het voorstel is om onderstaande uitgangspunten op te nemen:

- De tegenprestatie wordt gehandhaafd; het is niet vrijblijvend maar een verplichting.
- De tegenprestatie wordt gevraagd aan personen op trede 2 en 3 van de participatieladder die nog geen ander traject volgen en die wel in staat zijn een tegenprestatie te verrichten.
- Cliënten hebben invloed op de invulling van hun tegenprestatie.
- Vrijwilligerswerk en mantelzorg van een bepaalde inhoud en omvang mag gelden als tegenprestatie.
- In individuele gevallen kunnen betrokkenen vrijgesteld worden van de tegenprestatie.

De eindevaluatie van de pilot tegenprestatie is naar verwachting in het najaar 2014 afgerond. Eventuele wijzigingen en verbeteringen worden in dat traject meegenomen en aan de raad aangeboden met eventuele financiële gevolgen.

Huidige kosten

Voor de pilot tegenprestatie is in Leidschendam-Voorburg eenmalig € 60.000 beschikbaar gesteld uit de algemene middelen. In Voorschoten is eenmalig € 27.000 beschikbaar en Wassenaar heeft € 27.000 beschikbaar voor de coach sociale activering. De huidige kosten voor de tegenprestatie bestaan grotendeels uit middelen voor de uitvoering en voor een klein deel uit verzekeringen. Kosten voor de voortzetting van de tegenprestatie worden meegenomen in de begroting.

- Instemmen met het verplicht opleggen van de tegenprestatie.
- In de verordening tegenprestatie de genoemde uitgangspunten opnemen.

13. Uniformering arbeidsverplichtingen

Met het wetsvoorstel WWB Maatregelen worden een aantal verplichtingen geüniformeerd. Bij het niet nakomen van deze verplichtingen in de wet is de mogelijkheid om een maatregel op te leggen aangescherpt. De uitkering wordt dan gedurende een periode van minimaal 1 maand tot maximaal 3 maanden met 100% verlaagd. In de wet¹⁸ is opgenomen dat de verlaging over meerdere maanden (maximaal drie) kan worden verrekend. Reden hiervoor is dat de maatregel soms na de eerste maand leidt tot gedragsverandering, de zogenaamde inkeerbepaling. Bij het ontbreken van elke vorm van verwijtbaarheid mag geen maatregel worden opgelegd.

Het gaat om de volgende verplichtingen¹⁹:

- Het aanvaarden en behouden van werk.

¹⁸ Artikel 9 en artikel 18 lid 5 Participatiewet

- Het naar vermogen verkrijgen van werk in een andere gemeente (max. reisduur van 3 uur) en eventueel bereid te zijn om te verhuizen.
- Ingeschreven staan bij een uitzendbureau.
- Het verkrijgen en behouden van kennis en vaardigheden, noodzakelijk voor het verkrijgen, het aanvaarden of het behouden van werk.
- Het verkrijgen, aanvaarden of het behouden van werk niet belemmeren door kleding, gebrek aan persoonlijke verzorging of gedrag.
- Gebruik maken van aangeboden voorzieningen gericht op arbeidsinschakeling en mee te werken aan onderzoek naar zijn of haar mogelijkheden tot arbeidsinschakeling.

Een maatregel wordt afgestemd als, gelet op bijzondere omstandigheden, dringende redenen daartoe aanleiding geven. De wet voorziet in de mogelijkheid geheel of gedeeltelijk af te zien van de maatregel. Bij het opleggen van specifieke arbeids- en re-integratieverplichtingen moet maatwerk worden geleverd. Niet alle verplichtingen kunnen onverkort op iedere bijstandsgerechtigde van toepassing worden verklaard. De individuele situatie van de cliënt is leidend, er mogen alleen verplichtingen opgelegd worden waar zij in redelijkheid aan kunnen voldoen.

Regionaal wordt hierover afstemming gezocht. Het voorstel is om bij een eerste gedraging de uitkering voor maximaal één maand te verlagen in plaats van drie maanden. Bij de zwaarste gedraging, namelijk het niet aanvaarden of behouden van werk, één maand de uitkering met 100 procent verlagen. Bij de minder zware gedragingen ook een verlaging van 100 procent, maar deze verrekenen in drie termijnen (dus uitsmeren over drie maanden á 33 procent per maand).

Ten aanzien van de niet-geüniformeerde arbeids- en re-integratieverplichtingen kan de gemeente zelf beleid formuleren in de afstemmingsverordening. De gemeenteraad heeft de afstemmingsverordening zeer recent opnieuw vastgesteld, namelijk in december 2013. De aanpassing van de afstemmingsverordening strekt zich nu slechts uit tot de wijzigingen met betrekking tot de geüniformeerde verplichtingen.

- De afstemmingverordening aanpassen met de volgende wijzigingen:
 - De duur van de 100% verlaging bij het niet nakomen van de geüniformeerde verplichtingen vaststellen op maximaal 1 maand.
 - De verrekening van deze maatregel voor wat betreft de geüniformeerde verplichting 'aanvaarden en behouden van arbeid' vaststellen op 1 maand. Dit betekent 1 maand 100% verlaging.
 - De verrekening van deze maatregel voor de overige uniforme verplichtingen vast te stellen op 3 maanden. Indien de klant binnen 1 maand tot inkeer komt, betekent dit 1 maand 33% verlaging.

14. Individuele inkomenstoeslag

In het Regeerakkoord is afgesproken dat de langdurigheidstoeslag in de bijstand wordt vervangen door een individuele toeslag. Deze toeslag is bestemd voor personen die langdurig van een laag inkomen moeten rondkomen en geen zicht op inkomensverbetering hebben. In 2013 is onderzocht hoe het bereik is van de verschillende minimaregelingen en bijzondere bijstand. Dit betrof ook de langdurigheidstoeslag. Na een motie in de raad van Leidschendam-Voorburg is besloten een Sociale Conferentie te organiseren, voor de betrokkenen in de drie gemeenten. Naar aanleiding van de uitkomsten van de onderzoeken is de gemeente met het maatschappelijk middenveld in gesprek gegaan over de verdere ontwikkeling van het minimabeleid. Het voorstel is om de individuele inkomenstoeslag onderdeel uit te laten maken van het bredere vraagstuk minimabeleid. Voorstellen voor ontwikkeling van het minimabeleid en de individuele inkomenstoeslag worden in het vierde kwartaal van 2014 aan de raden aangeboden.

- De individuele inkomenstoeslag onderdeel uit laten maken van de voorstellen voor ontwikkeling van het minimabeleid.

15. Individuele studietoeslag

In de Wajong is een studieregeling²⁰ opgenomen voor jongeren met een arbeidsbeperking. De instroom in de Wajong stopt en de studieregeling is niet langer toegankelijk voor jongeren met een arbeidsbeperking. Gemeenten krijgen nu de mogelijkheid om individuele studietoeslag²¹ te verstrekken aan de groep die voorheen onder de reikwijdte van deze studieregeling onder de Wajong vielen.

De Wajong studieregeling is gebaseerd op een verstreking van 25% van het wettelijk minimumloon. Ongeveer 41% van de jongeren maakt aanspraak op de studieregeling.

De individuele studietoeslag is bedoeld als compensatie voor het feit dat deze jongeren naast hun studie door hun beperking niet in staat zijn zelf bij te verdienen. Deze toeslag is bedoeld voor:

- personen die recht hebben op studiefinanciering of op een tegemoetkoming op grond van de Wet tegemoetkoming Onderwijsbijdrage en Schoolkosten (WTOS);
- minimaal 18 jaar oud zijn;
- geen vermogen hebben;
- ~~met voltijdse arbeid~~ niet in staat zijn het wettelijk minimumloon te verdienen.

Naar verwachting is de duur van de individuele studietoeslag 4 jaar en is hun opleiding naar verwachting daarna afgerond. Op basis hiervan is een inschatting gemaakt voor de ontwikkeling van het aantal personen in de studieregeling. In de volgende tabel is deze uiteen gezet.

²⁰ Onder de Wajong was sprake van een studieregeling, voor de Participatiewet spreken we over een individuele studietoelage.

²¹ Artikel 8 lid 1c en artikel 36b Participatiewet

Ontwikkeling doelgroep individuele studietoelage

	2015	2016	2017	Vanaf 2018
Leidschendam-Voorburg	13	26	39	52
Voorschoten	4	8	12	16
Wassenaar	2	4	6	8
Totaal	19	38	57	76

Gemeenten moeten in verordening regels opstellen over;

- de manier waarop bepaald wordt of een student minder dan het wettelijk minimumloon kan verdienen,
- de hoogte en de frequentie van de toeslag.

Gemeenten kunnen ervoor kiezen om geen individuele studietoelage uit te keren, het betreft hier een kan-bepaling. Wij vinden het belangrijk om in deze kwetsbare doelgroep te investeren en zo hun kansen op de arbeidsmarkt te vergroten. Dit is conform de strekking van de wet.

Inmiddels is er ook een hervorming van het studietoelagesysteem via DUO aangekondigd. Met ingang van volgend studiejaar is de basisbeurs niet langer een gift, maar een lening. Voor studenten betekent dit dat hun studieschuld aanzienlijk groter wordt dan voorheen. Er wordt een uitzondering gemaakt voor jongeren met een chronische ziekte of een handicap. Zij worden, volgens laatste berichten, voor € 1.200 gecompenseerd als er een studieovertraging optreedt. Dit is pas aan het einde van het traject bekend, aansluiten bij DUO lijkt hierdoor niet langer een optie. Om de kosten voor het onderzoek laag te houden is het voorstel om de consulent een belangrijke rol te laten vervullen. Bij de beoordeling wordt waar mogelijk uitgegaan van beschikbare gegevens van het UWV, eventuele eerdere medische keuringen, informatie vanuit het netwerk zoals de school. Pas als dit onvoldoende uitsluitsel geeft, kan een advies aan een arbeidsdeskundige worden gevraagd.

Voor de individuele studietoelage is landelijk vanaf 2015 6 miljoen euro beschikbaar, oplopend tot 35 miljoen euro structureel. Het is nog niet duidelijk wat de drie gemeenten individueel krijgen, maar op basis van eerdere verdeling van gelden voor bijzondere bijstand is een inschatting gemaakt. De werkelijk bedragen kunnen hiervan afwijken, maar deze geven wel een indicatie.

Voor het bepalen van de hoogte van de toeslag, ligt het in lijn om de vergelijking te trekken met het bedrag waarvan DUO uitgaat dat een student zelf bijverdient naast zijn studie. Dit bedrag ligt afgerond op € 295 per maand. De consequenties van een dergelijke keuze zijn in de volgende tabel verwerkt.

Rijksbijdrage individuele studietoelage afgezet tegen de verwachte uitgaven

	Prognose voor 2015			Prognose structureel		
	Rijks- bijdrage	Uitgaven bij € 295	Uitgaven bij € 100	Rijks- bijdrage	Uitgaven bij € 295	Uitgaven bij € 100
Leidschendam- Voorburg ²²	€ 21.594	€ 46.020	€ 15.600	€ 112.466	€ 184.080	€ 62.400
Voorschoten	€ 4.501	€ 14.160	€ 4.800	€ 25.496	€ 56.640	€ 19.200
Wassenaar	€ 4.714	€ 7.080	€ 2.400	€ 26.752	€ 28.320	€ 9.600

Voor alle drie de gemeenten geldt dat inkomsten lager liggen dan de uitgaven die een dergelijk insteek met zich mee zouden brengen. Het voorstel is dan ook om niet tot de volledige vergoeding van € 295 per maand over te gaan. Naast budgettaire overwegingen komt het voorstel ook voort uit het feit dat niet iedere jongere zonder arbeidsbeperking het maximale bedrag van € 295 per maand kan bijverdienen. Bij een verstrekking van € 100 per maand blijven de uitgaven voor de drie gemeenten binnen de Rijksbijdrage. Ook binnen de arbeidsmarktregio wordt € 100 als richtlijn aangehouden.

Uitgangspunten:

- De individuele studietoelage vaststellen op € 100 per maand gekoppeld aan de duur van de studie met een maximale termijn van vier jaar.
- De individuele studietoelage moet ieder jaar opnieuw worden aangevraagd.
- Het recht op de individuele studietoelage wordt bij de eerste aanvraag vastgesteld.
- De consulent bepaalt op basis van de criteria zoals vastgelegd in de verordening en op basis van de beschikbare gegevens, wie in aanmerking komt voor de individuele studietoelage. Eventueel kan nog een arbeidsdeskundige worden ingeschakeld.

- De verstrekking van een individuele studietoelage aan jongeren met een arbeidsbeperking mogelijk maken.
- Het bedrag voor individuele studietoelage wat wordt toegevoegd aan de algemene middelen structureel vrijmaken en aan te wenden voor de doelgroep jongeren met een arbeidsbeperking.
- Genoemde uitgangspunten vastleggen in een verordening.

16. Financiën

Het participatiebudget gaat onderdeel uitmaken van het sociaal deelfonds. Het nieuwe participatiebudget in zijn huidige vorm is bedoeld voor re-integratie en betalen van de sociale werkvoorziening (afbouw Wsw). Naast het participatiebudget ontvangt de gemeente een budget van de rijksoverheid voor bekostiging van de bijstand, de zogenaamde BUIG gelden. De BUIG gelden vallen niet onder het sociaal deelfonds.

Nieuw onder de Participatiewet is dat ook de voorziening structurele loonkostensubsidie uit de BUIG gelden betaald gaat worden. Dit toont aan dat er een nauwe samenhang bestaat tussen de middelen voor inkomen en re-integratie.

²² Voor de gemeente Leidschendam-Voorburg zijn de actuele cijfers toegevoegd (geen prognose)

Verder heeft het Europees Sociaal Fonds € 114 miljoen vrijgemaakt voor de ondersteuning van arbeidsmarktregio's bij het invoeren van de Participatiewet. Dit budget kan bijvoorbeeld ingezet worden voor ondersteuning van werkloze jongeren, oudere en langdurige werklozen of mensen met een arbeidsbeperking. Ook is een deel van het budget bestemd voor (ex-)leerlingen van het voortgezet speciaal onderwijs.

16.1. *Samenhang tussen budgetten inkomen (BUIG) en re-integratie*

Door een uitkeringsgerechtigde naar werk uit te laten stromen vindt er een besparing op de uitkering plaats. Volgens de T-2 systematiek telt een uitkeringsgerechtigde twee jaar mee voor de uitkering. Deze systematiek wordt straks vervangen. Door uitstroom te genereren bijvoorbeeld met de inzet van de voorziening loonkostensubsidie gebaseerd op een vast bedrag ad € 7.500 kan op de uitkering ad € 18.000 (gemiddelde uitkeringslasten) worden bespaard. Dit levert dan een besparing van ongeveer € 10.000 op. Nu de bedragen voor re-integratie verder afnemen en er voor de gemeenten Leidschendam-Voorburg en Voorschoten tekorten worden verwacht op re-integratie, is het voorstel om flexibel met de inzet van deze budgetten om te gaan.

- Instemmen met het bestemmen van de positieve resultaten op de BUIG gelden voor re-integratiedoeleinden.

16.2. *Extra taken*

De invoering van de Participatiewet brengt extra uitvoeringstaken met zich mee. In bijlage 3 staat hiervan een opsomming.

16.3. *Lokale impact*

Voor de drie gemeenten is een inschatting gemaakt van de budgetten. ~~In de Financiële impactanalyse staat een nadere uitwerking (zie bijlage).~~ In onderstaande tabellen is de nieuwe instroom nog niet meegenomen. Aan de budgetten worden nog bedragen toegevoegd voor de begeleidingskosten van mensen die op garantiebannen worden geplaatst en de bedragen ten behoeve van structurele loonkostensubsidie.

Conclusie inzet middelen voor re-integratie

De raden hebben besloten dat voor de uitvoering van de nieuwe taken, de rijksbudgetten leidend zijn. Voor het participatiebudget betekent dit dat er voor de alle drie de gemeenten een tekort ontstaat voor re-integratie. Zelfs met de inzet van incidentele loonkostensubsidie uit de BUIG kunnen de tekorten nog niet voldoende worden afgedekt. Dit betekent concreet dat minder mensen een re-integratietraject aangeboden kunnen krijgen en dus naar alle waarschijnlijkheid ook minder mensen uit de uitkering stromen. De doelstelling van 25% uitstroom naar regulier werk kan daardoor mogelijk niet worden behaald. We gaan onderzoeken of er naast maatwerkvoorzieningen ook groepsvoorzieningen ingezet kunnen worden. Dat geldt ook voor de inzet van individuele re-integratievoorzieningen. Bekeken wordt of het in het individuele geval nuttig en noodzakelijk is dat er een re-integratievoorziening aangeboden wordt of dat het meer voor de hand ligt om iemand te laten participeren door vrijwilligerswerk of een tegenprestatie.

Nu het participatiebudget onderdeel uit gaat maken van het sociaal deelfonds kan ook een brede afweging worden gemaakt, waar budgetten voor ingezet worden.

Uitgaven re-integratie 2013 en sociale werkvoorziening: Leidschendam-Voorburg

Onderstaande bedragen over 2013 geven een indicatie van de uitgaven.

Totaal overzicht inkomsten en uitgaven re-integratie/sociale werkvoorziening LV

	2015	2016
Rijksbijdrage participatiebudget (voorlopige budget 2015)	€ 2.520.000	€ 2.450.000
Uitgaven participatiebudget 2013 ²³	€ 3.832.000	€ 3.832.000
Tekort bij ongewijzigd beleid	- € 1.312.000	- € 1.382.000
Budget WSW (voorlopig budget 2015)	€ 3.644.000	€ 3.365.000
Uitgaven WSW	€ 3.908.000	€ 3.557.000
In Meerjarenbegroting gemeente bijdrage exploitatietekort	€ 264.000	€ 192.000
Saldo	0	0
Totaal tekort	- € 1.312.000	- € 1.382.000
Besparing op inzet loonkostensubsidie en einde inburgering	€ 738.000	€ 738.000
Sturen op de inzet van re-integratievoorzieningen	€ 574.000	€ 644.000
Budgettair neutraal	€ 0	€ 0

Conclusie

In 2013 is aan 1060 cliënten een re-integratievoorziening aangeboden. In totaal ging het om 2050 producten. Een product kan ook 'nazorg' betekenen. Op de re-integratie uitgaven ontstaat een tekort oplopend tot ruim 1,3 miljoen euro in 2016 bij ongewijzigd beleid. Voor re-integratie kan bezuinigd worden op de inzet van voorzieningen, door de voorgestelde loonkostensubsidies uit de BUIG gelden te betalen. Zo kan nog wel een maximale inspanning worden verricht om mensen met arbeidspotentieel naar werk te begeleiden. Voorwaarde is wel dat de hoogte van de loonkostensubsidie een besparing op de uitkeringslasten veroorzaakt. De stopzetting van loonkostensubsidies levert een besparing op van bijna € 500.000. Ook de kosten voor inburgering worden teruggebracht in verband met het einde van die regeling voor de gemeente ad € 255.000.

Uitgaven re-integratie en sociale werkvoorziening: Wassenaar 2013

Onderstaande bedragen over 2013 geven een indicatie van de uitgaven.

Totaal overzicht inkomsten en uitgaven re-integratie/sociale werkvoorziening Wassenaar

	2015	2016
Rijksbijdrage participatiebudget (voorlopige cijfers)	€ 491.000	€ 445.000
Uitgaven participatiebudget 2013 ²⁴	€ 521.000	€ 521.000
Saldo bij ongewijzigd beleid	- € 30.000	- € 76.000

²³ Zie bijlage voor een nadere uitwerking van de uitgaven participatiebudget

²⁴ Zie bijlage voor een nadere uitwerking van de uitgaven participatiebudget

Budget WSW	€ 1.289.000	€ 1.190.000
Uitgaven WSW 2013	€ 1.257.000	€ 1.257.000
Saldo bij ongewijzigd beleid	€ 32.000	- € 133.000
Totaal saldo (- = tekort)	€ 2.000	- € 209.000
Besparing op inzet loonkostensubsidie en einde inburgering	€ 0	€ 76.000
Sturen op de inzet van re-integratievoorzieningen of Wsw	2.000 € -	€ 133.000
Positief resultaat / budgettair neutraal	€ 0	€ 0

Conclusie

Gemeente Wassenaar beschikt op basis van de voorlopige cijfers in 2015 net niet over voldoende middelen om mensen naar werk te begeleiden. In 2013 is aan 210 cliënten een re-integratievoorziening aangeboden. In totaal ging het om 386 producten. Een product kan ook 'nazorg' betekenen. Het bestand neemt toe, wegens nieuwe doelgroepen maar ook door mensen die aan het einde van de werkloosheidsuitkering zijn gekomen. Het inzetten van de voorzieningen loonkostensubsidies uit het uitkeringsbudget (BUIG) kan dan een uitkomst zijn. Voor de kosten met betrekking tot de uitgaven van de Wsw wordt onderzocht hoe de tekorten teruggedrongen kunnen worden.

Uitgaven re-integratie en sociale werkvoorziening: Voorschoten 2013

Onderstaande bedragen over 2013 geven een indicatie van de uitgaven.

Totaal overzicht inkomsten en uitgaven re-integratie/sociale werkvoorziening Voorschoten

	2015	2016
Rijksbijdrage participatiebudget (voorlopige cijfers)	€ 274.000	€ 264.000
Uitgaven participatiebudget 2013 ²⁵	€ 500.000	€ 500.000
Tekort bij ongewijzigd beleid	- € 226.000	- € 236.000
Budget WSW	€ 1.427.000	€ 1.318.000
Uitgaven WSW 2013 ²⁶	€ 1.247.000	€ 1.247.000
Saldo bij ongewijzigd beleid	€ 180.000	€ 71.000
Totaal tekort	- € 46.000	- € 165.000
Besparing op inzet loonkostensubsidie en einde inburgering	€ 46.000	€ 80.000
Sturen op de inzet van re-integratievoorzieningen of Wsw	€ 0	€ 85.000
Budgettair neutraal	€ 0	€ 0

Conclusie

²⁵ Zie bijlage voor een nadere uitwerking van de uitgaven participatiebudget

²⁶ Nog niet verwerkt is de doorrekening na herstructurering

Voor de kosten met betrekking tot de uitgaven van de Wsw wordt onderzocht hoe het overschot ontstaat. Dit lijkt niet realistisch ten opzichte van het landelijke beeld. De financiële adviseur gaat dit nog nauwkeurig in beeld brengen.

De tekorten ontstaan vooral op het gebied van re-integratie. In 2013 is aan 207 cliënten een re-integratievoorziening aangeboden. In totaal ging het om 391 producten. Een product kan ook 'na-zorg' betekenen. Voor re-integratie kan bezuinigd worden op de inzet van voorzieningen, onder andere door de voorgestelde loonkostensubsidies uit de BUIG gelden te betalen. Zo kan nog wel een maximale inspanning worden verricht om mensen met arbeidspotentieel naar werk te begeleiden. Voorwaarde is wel dat de hoogte van de loonkostensubsidie een besparing op de uitkeringslasten veroorzaakt. Door loonkostensubsidie niet langer uit het re-integratiebudget te betalen, wordt een besparing van bijna € 60.000 (zie bijlage) gerealiseerd. Ook de middelen van inburgering ad € 21.000 komen niet langer ten laste van de re-integratiemiddelen, vanwege het beëindigen van deze regeling.

17. Consultatie

Dit beleidsplan is tot stand gekomen in samenwerking en medewerking van diverse partijen. Op het gebied van externe partijen is het plan tot stand gekomen in samenwerking met de Klankbordgroep. In de Klankbordgroep zitten vertegenwoordigers van de cliëntenraden van Voorschoten en Wassenaar en van de Participatieraad van Leidschendam-Voorburg. Maandelijks was er een overleg over de Participatiewet. Verder is in juni 2014 is een bijeenkomst gehouden met werkende Wajongers. Doel van deze bijeenkomst was om erachter te komen welke belemmeringen Wajongers ervaren bij het werk. Binnen de arbeidsmarktregio is regelmatig overleg gevoerd met het UWV om ervoor te zorgen dat taken die straks niet meer door het UWV worden uitgevoerd door de gemeente soepel en adequaat opgepakt kunnen worden.

18. Bijlagen

Bijlage 1: Participatieladder

Bijlage 2: Uitgaven re-integratie t.l.v. participatiebudget

Bijlage 3: Extra taken door de invoering van de Participatiewet

De hier onder genoemde bijlagen worden als separate documenten aan u aangeboden.

Doelgroep inventarisatie

Dit document bevat een beschrijving van de doelgroep van de Participatiewet met ingang van 2015.

Re-integratieverordening (gewijzigd)

Hoofdstukken 6, 7, 8, 9, 10, 11 dienen hiervoor als basis

Verordening loonkostensubsidie (nieuw)

Hoofdstuk 8 – dient hiervoor als basis.

Verordening Tegenprestatie (nieuw)

Hoofdstuk 12 - dient hiervoor als basis

Afstemmingsverordening (gewijzigd)

Hoofdstuk 13 – dient hiervoor als basis.

Verordening Individuele Studietoelage (nieuw)

Hoofdstuk 15 – dient hiervoor als basis.

Verordening verrekening bestuurlijke boete bij recidive

Het betreft een formele omzetting van de Wet werk en bijstand naar de Participatiewet

Fraudeverordening Leidschendam-Voorburg en Wassenaar, Handhavingsverordening Voorschoten

Het betreft een formele omzetting van de Wet werk en bijstand naar de Participatiewet.

BIJLAGE 1 – PARTICIPATIELADDER

De zes treden van de participatieladder

Trede	Toelichting op de trede	Inzet voorziening
1 - Geïsoleerden Doel: Zelfredzaamheid	Personen die op trede 1 worden ingedeeld, zijn niet in staat tot een traject, vaak door een combinatie van medische en/of psychische factoren en andere persoonlijke omstandigheden. Zij worden vrijgesteld van de plicht om te werken aan re-integratie. Voor deze mensen is het realiseren van zelfredzaamheid een voorliggend doel.	WMO-voorzieningen, Bijzondere bijstand, Algemene voorzieningen
2 - Sociale contacten buiten de deur Doel: Activering door Maatschappelijke participatie	Cliënten met een grote afstand tot de arbeidsmarkt worden op deze trede ingedeeld, doorgaans omdat ze sociaal geïsoleerd zijn. Cliënten moeten betrokken en geactiveerd worden. Voorliggend doel is, dat de cliënt gestimuleerd wordt om aan activiteiten in de buurt te gaan deelnemen, waardoor een stijging op de participatieladder gerealiseerd wordt.	WMO-voorzieningen, Bijzondere bijstand, Tegenprestatie, Algemene voorzieningen
3 - Deelname aan georganiseerde activiteiten Doel: Werknemerschap: voorbereiding op werk	Op deze trede ligt de nadruk op het ontwikkelen van basisvaardigheden die onmisbaar zijn om aan het werk te gaan. Hiervoor zijn diverse instrumenten beschikbaar, die kunnen worden ingezet op basis van de behoeften van de cliënt. Hierbij is dus sprake van maatwerk. Een cliënt kan door het vinden van vrijwilligerswerk, stijgen naar trede 4 op de participatieladder.	Bijzondere bijstand, Tegenprestatie, Re-integratievoorzieningen
4 - Onbetaald werk Doel: Werk door leren voor de arbeidsmarkt	Op trede 4 worden cliënten, die onbetaald werk verrichten en beschikken over de benodigde basisvaardigheden, in contact gebracht met beschikbare en geschikte reguliere vacatures. Met werkgevers wordt gezien welke training of scholing een werkzoekende eventueel nog nodig heeft om in dienst te kunnen treden.	Bijzondere Bijstand, Re-integratievoorzieningen
5 - Betaald werk met ondersteuning Doel: Groeien op de arbeidsmarkt	Op trede 5 is iemand regulier aan het werk bij een werkgever of als zelfstandige. Toch kan de gemeente instrumenten inzetten, bijvoorbeeld vanuit preventief perspectief (voorkomen van instroom). Deze instrumenten kunnen gericht zijn op de verdere ontwikkeling van de cliënt (training en educatie), of op het tegemoetkomen van de werkgever bij een onvoldoende loonwaarde van de cliënt.	Bijzondere Bijstand, Re-integratievoorzieningen
6 Betaald werk	Op trede 6 is iemand regulier aan het werk zonder vorm van gemeentelijke ondersteuning.	Nazorg

BIJLAGE 2 – UITGAVEN RE-INTEGRATIE T.L.V. PARTICIPATIEBUDGET

Overzicht uitgaven re-integratie Leidschendam-Voorburg

1. ID/WIW banen	-	
2. Loonkostensubsidies	€ 483.147	
3. Scholing subsidies	€ 236.859	
4. Combinatie loon- en scholingssubsidies	€ 285.835	
5. Work first	€ 442.000	
6. Schuldhulpverlening	-	
7. Begeleidingstrajecten zonder loonkosten	€ 1.155.383	
8. Persoonsgebonden re-integratietraject	€ 75.000	
9. Inburgering	€ 254.752	
10. Zorgtrajecten	-	
11. Verkleining wachtlijst WSW	-	
12. Gemeentelijke uitvoering re-integratie (loonkosten)	€ 563.921	
13. Anders	€ 335.142	
Totaal uitgaven re-integratie en inburgering		€ 3.832.039
Ingekomen middelen re-integratie en inburgering Leidschendam-Voorburg		€ 3.902.113
Meeneemregeling		€ 70.074
Overschot Leidschendam-Voorburg voor 2013		€ 0

Overzicht uitgaven re-integratie Wassenaar

1. ID/WIW banen	-	
2. Loonkostensubsidies	€ 35.020	
3. Scholing subsidies	€ 42.082	
4. Combinatie loon- en scholingssubsidies	-	
5. Work first	€ 66.492	
6. Schuldhulpverlening	€ 121.552	
7. Begeleidingstrajecten zonder loonkosten	€ 113.744	
8. Persoonsgebonden re-integratietraject	-	
9. Inburgering	€ 41.264	
10. Zorgtrajecten	-	
11. Verkleining wachtlijst WSW	-	
12. Gemeentelijke uitvoering re-integratie (loonkosten)	€ 66.016	
13. Anders	€ 35.242	
Totaal uitgaven re-integratie en inburgering		€ 521.412
Ingekomen middelen re-integratie en inburgering Leidschendam-Voorburg		€ 719.778
Meeneemregeling		€ 179.945
Overschot Wassenaar voor 2013		€ 18.421

Overzicht uitgaven re-integratie Voorschoten

1. ID/WIW banen	-	
2. Loonkostensubsidies	€ 58.528	
3. Scholing subsidies	€ 143.631	
4. Combinatie loon- en scholingssubsidies	-	
5. Work first	€ 78.640	
6. Schuldhulpverlening	-	
7. Begeleidingstrajecten zonder loonkosten	€ 68.410	
8. Persoonsgebonden re-integratietraject	-	
9. Inburgering	€ 21.075	
10. Zorgtrajecten	-	
11. Verkleining wachtlijst WSW	-	
12. Gemeentelijke uitvoering re-integratie (loonkosten)	€ 53.060	
13. Anders	€ 77.082	
Totaal uitgaven re-integratie en inburgering		€ 500.426
Ingekomen middelen re-integratie en inburgering Voorschoten		€ 454.478
Tekort Voorschoten voor 2013		€ -45.948

BIJLAGE 3 – EXTRA TAKEN DOOR DE INVOERING V/D PARTICIPATIEWET

	Toelichting / resultaat
Preventie instroom	▪ leerlingenlijsten doornemen met onderwijs ▪ identificeren jongeren arbeidsbeperking ▪ begeleiding en inzet instrumenten t.b.v. toeleiding naar werk ▪ voorkomen instroom bijstand
Toegang	▪ extra intakes doelgroep arbeidsbeperkten waarbij expertise doelgroep nodig ▪ vroegtijdige herkenning en toeleiding arbeidsgehandicapten naar voorziening
Klant-management	▪ extra cliënten ▪ expertise doelgroep en instrumenten nodig ▪ begeleiding klanten waarbij aandacht voor beperking ▪ opstellen plan van aanpak
Arbeidskundig advies	▪ advies bij mogelijkheden werk arbeidsgehandicapte ▪ advies bij plaatsing
Werkgevers-benadering	▪ bemiddeling arbeidsbeperkten naar werk ▪ expertise nodig jobcarving, instrumenten, doelgroep
Tegenprestatie	▪ extra taken klantmanagement ▪ acquisitie, website
Informatisering & automatisering	▪ extra taken in functioneel beheer en genereren (man.)info (nieuwe doelgroep, toename klantmanagers)
Kostendelersnorm	▪ monitoren of meer adresfraude- plaatsvindt ▪ mogelijk meer terugvorderingen ▪ mogelijk meer bezwaren
Inkomenstoeslag en af-schaffing categorale bijstand	▪ meer individuele beschikkingen ▪ meer bezwaren
Aanscherpen maatregelen	▪ meer bezwaarschriften
Jobcoaching	▪ coaching op de werkplek ▪ gemiddeld 3 uur per klant per week